

Zomernota 2023

Versie Raad september 2023

Voorwoord

Voor u ligt de zomernota van de gemeente Westerwolde voor het begrotingsjaar 2023. De zomernota is een nieuw product en vervangt de 1^e en 2^e bestuursrapportage. In deze rapportage informeren wij u over de financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2023. Wanneer wij het noodzakelijk achten zal er nog een 2^e rapportage worden voorgelegd om de laatste grote afwijkingen ten opzichte van de begroting te minimaliseren.

Deze rapportage sluit met een incidenteel nadeel van € 1.813.000. Voor nu is de positie van de algemene reserve zodanig dat een nadelig (begrotings)saldo prima uit deze reserve gedekt kan worden.

Wij zitten nog steeds in een periode waarbij het een uitdaging blijft om uit te komen met de beschikbare middelen. De hoge inflatie, energiecrisis en de oorlog in Oekraïne, maar ook de aanhoudende asielproblematiek zorgt ervoor dat er veel budgetten moeten worden opgehoogd. Dit zet het begrotingssaldo onder druk. Deze verschillende onderwerpen zorgen er ook voor dat een groot deel van onze inwoners zich flinke zorgen blijft maken. Wij proberen binnen de mogelijkheden die wij hebben te ondersteunen.

In deze zomernota is de algemene uitkering verwerkt op basis van de meicirculaire 2023. Deze circulaire heeft voor 2023 voor onze gemeente een positieve bijstelling van de algemene uitkering opgeleverd. Er blijven nog wel een aantal onzekerheden, zoals in het ruimtelijk- en gebouwenbeheer, waarvan de omvang naar verwachting komend jaar duidelijk zal worden. Behoedzaamheid bij de uitvoering van nieuw beleid blijft daarom geboden.

De prognoses die zijn gebruikt voor het opmaken van deze nota zijn zo goed mogelijke inschattingen. De nog komende circulaires en de werkelijkheid per 31 december 2023 kunnen nog voor de nodige verschuivingen leiden. In december 2023 zullen wij de onderuitputting, overige niet bestede budgetten en (voorgestelde) budgetoverhevelingen nog aan u voorleggen. Dit zal het nu negatief geschetste begrotingssaldo positief beïnvloeden. Op korte termijn willen wij zorgen voor een stabiele en complete begroting met een structureel begrotingsevenwicht. Bij de begrotingsbehandeling 2024 moet hierover meer duidelijk worden.

Sellingen, september 2023

College van burgemeester en wethouders

Inhoud

Voorwoord.....	2
1. Leeswijzer	4
2. Wijzigingen per programma	5
Programma 1 Veiligheid	5
Programma 2 Openbaar gebied.....	7
Programma 3 Bedrijvigheid en duurzaamheid.....	8
Programma 4 Onderwijs.....	9
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie.....	11
Programma 6 Sociaal Domein.....	13
Programma 7 Milieu en gezondheid.....	16
Programma 9 Inwoners en bestuur.....	18
Overhead	20
Algemene dekkingsmiddelen.....	24
3. Meicirculaire 2023.....	26
4. Recapitulatie met het totaal.....	28
5. Toelichting saldo-ontwikkeling.....	29
Bijlagen:.....	30
Bijlage 1: Reserveontwikkeling indien van toepassing	30
Bijlage 2: Onvoorzien	32

1. Leeswijzer

In de financiële afstemmingsgroep is afgesproken om dit jaar minimaal één tussentijdse rapportage te verstrekken. De zomernota 2023 die nu voorligt is samengesteld op basis van de prognose en de toen beschikbare informatie van het 1e half jaar 2023. Halverwege het jaar is er een redelijk beeld ontstaan van de uitputting van de jaarbudgetten over het boekjaar 2023. Wij moeten ons realiseren dat dit een inschatting blijft, omdat het boekjaar 2023 nog niet teneinde is. Wel zijn in beginsel alle budgetten geraakt en waar nodig bijgesteld. De (programma)indeling van deze zomernota is gelijk gebleven aan de programmabegroting 2023.

In hoofdstuk 2 vindt u per programma de financiële bijstellingen per beleidsonderdeel (taakveld). De bijstellingen die nu voorgesteld worden zijn in tabelvorm opgenomen. De bijstellingen met een bedrag boven de € 25.000 zijn toegelicht. Er is tevens aangegeven of de aanpassing incidenteel is of dat de aanpassing structureel doorwerkt naar de begroting 2024 en verder. In geval van een structurele doorwerking dan volgt de verwerking middels de begrotingswijziging die voortvloeit uit deze zomernota. Daarmee beperkt deze zomernota zich tot een bijstelling van het begrotingssaldo 2023.

In hoofdstuk 3 worden de belangrijke ontwikkelingen uit de meicirculaire 2023 beschreven. In hoofdstuk 4 vindt de recapitulatie van het begrotingssaldo 2023 plaats. Alle voorgestelde mutaties zijn hierbij samengevoegd in de tabel van baten en lasten. In dit hoofdstuk wordt ook een voorstel gedaan voor de dekking van het begrotingssaldo 2023. In hoofdstuk 5 volgt de toelichting op de ontwikkeling van het saldo. Deze zomernota eindigt met een bijlage met de ontwikkeling van de reserves.

2. Wijzigingen per programma

Programma 1 Veiligheid

De wijzigingen in programma 'Veiligheid' zijn de volgende:

Omschrijving	Taakveld	Voorstel wijziging	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ structureel
Lasten				
Daling bijdrage aan de Veiligheidsregio	1.1	-215.000	V	S
Veiligheidsmaatregelen, cameratoezicht Ter Apel	1.2	260.000	N	S
Opvangcentrum COA, pendelbus/winkelsurveillance	1.2	1.100.000	N	S
Opvang ontheemden Oekraïne, kosten opvang	1.2	3.638.000	N	I
Overige lasten	1.2	3.000	N	S
	<i>Totaal lasten</i>	<i>4.786.000</i>	N	
Baten				
Lagere opbrengst leges APV	1.2	10.000	N	S
Veiligheidsmaatregelen, baten van het Rijk	1.2	-260.000	V	S
Opvangcentrum COA, baten van het Rijk	1.2	-1.100.000	V	S
Opvang ontheemden Oekraïne, baten van het Rijk	1.2	-3.675.000	V	I
	<i>Totaal baten</i>	<i>5.025.000</i>	V	
Budgettair effect 2023		-239.000	V	

Lasten

Veiligheidsregio

De Veiligheidsregio Groningen heeft haar Begroting 2023 geactualiseerd vanwege de herrekening van het gemeentefonds en de nacalculatie van de loon- en prijsindexatie. Het effect van beide ontwikkelingen betekent voor Westerwolde een daling van € 215.000.

Veiligheidsmaatregelen

De kosten voor onder andere cameratoezicht in het centrum van Ter Apel ontvangen wij een specifieke uitkering van het Rijk (€ 260.000).

Opvangcentrum COA

Voor het opvangcentrum van het COA is een raming opgenomen van de kosten van inzet van gemeentelijk personeel. Naast deze kosten maakt de gemeente ook kosten voor de dagelijkse pendelbus tussen Emmen en Ter Apel én voor de bijdrage van de winkelsurveillance in Ter Apel. De kosten van de pendelbus bedraagt € 750.000, dit wordt door het ministerie van justitie en veiligheid volledig vergoed. De bijdrage aan de handelsvereniging Mercurius voor de winkelsurveillance bedraagt € 350.000 en wordt door het COA voor € 230.000 vergoed. Het verschil tussen de kosten en de COA-bijdrage van € 120.000 wordt gedekt ten laste van de SPUK-bijdrage Overlastgevende asielzoekers.

Opvang ontheemden Oekraïne

Als gevolg van de inval van Rusland in Oekraïne zijn veel burgers Oekraïne ontvlucht. De burgemeesters hebben de taak gekregen om zorg en opvang van de vluchtelingen uit de Oekraïne te realiseren. Westerwolde heeft hiervoor 200 opvangplekken gerealiseerd in De Grenshof. De kosten van de opvang worden door het Rijk volledig vergoed op grond van de Bekostigingsregeling Opvang ontheemden Oekraïne. Voor het taalonderwijs aan volwassen Oekraïners wordt via de algemene uitkering (meicirculaire) een bedrag van € 33.000 ontvangen. Hiervoor wordt onderwijs ingekocht. In de begroting 2023 waren geen ramingen opgenomen.

Op basis van ervaringscijfers is voor 2023 de volgende raming opgesteld:

	Gemeentelijke opvang	Particuliere opvang	Totaal
Kosten opvang	2.786.000	25.000	2.811.000
Leefgeld	750.000	45.000	795.000
Taalonderwijs volwassenen	33.000	0	33.000
<i>Totaal lasten</i>	<i>3.569.000</i>	<i>70.000</i>	<i>3.639.000</i>
Vergoeding rijk	-3.600.000	-75.000	-3.675.000
Voordeel	31.000	5.000	36.000

Baten

Leges APV

De legesopbrengst APV-vergunningen is € 10.000 lager dan geraamd. In de raming was rekening gehouden met een incidentele bate, die eens in de 5 jaar voorkomt. Hierop wordt de begroting 2024 aangepast.

Programma 2 Openbaar gebied

De wijzigingen in het programma 'Openbare veiligheid' zijn de volgende:

Omschrijving	Taakveld	Voorstel wijziging	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ structureel
Lasten				
Overheveling budget toeristische bebording naar programma 3	2.1	-10.000	V	S
Hogere kosten onderhoud straatmeubilair	2.1	9.000	N	S
Hogere contractkosten Wedeka en verwijderen zieke bomen	5.7	149.000	N	S
	<i>Totaal lasten</i>	<i>148.000</i>	<i>N</i>	
Baten				
Hogere degeneratievergoedingen	2.1	-100.000	V	I
	<i>Totaal baten</i>	<i>-100.000</i>	<i>V</i>	
Budgettair effect 2023		48.000	N	

Lasten

Openbaar groen

Met Wedeka zijn de contracten vernieuwd. De meerkosten van € 94.000 zijn het gevolg van indexering en het passend maken van het werkpakket voor de mensen die werkzaam zijn bij Wedeka. Daarnaast is er € 55.000 extra kosten gemaakt voor het verwijderen van zieke bomen en het herplanten ervan.

Baten

Kabels en leidingen

Op het moment dat partijen graven in de openbare ruimte ontvangt de gemeente daarvoor een zogenaamde degeneratievergoeding. De inkomsten hieruit zijn naar verwachting € 100.000 hoger dan begroot als gevolg van de aanleg van glasvezelkabel.

Programma 3 Bedrijvigheid en duurzaamheid

De wijzigingen in het programma 'Bedrijvigheid en duurzaamheid' zijn de volgende:

Omschrijving	Taakveld	Voorstel wijziging	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ structureel
Lasten				
Budget toeristische bebording komt van programma 2	3.4	10.000	N	S
Budgettair effect 2023		10.000	N	

Lasten

De toeristische bebording wordt uit het reguliere budget straatmeubilair gehaald en overgeheveld naar Programma 3 onderdeel recreatie en toerisme.

Programma 4 Onderwijs

De wijzigingen in het programma 'Onderwijs' zijn de volgende:

Omschrijving	Taakveld	Voorstel wijziging	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ structureel
Lasten				
Hogere lasten onderwijshuisvesting de Grenshof	4.2	55.000	N	I
Verhoging kosten gymvervoer scholen	4.3	20.000	N	S
Meicirculaire: Vergoeding voor kosten leerlingenvervoer*	4.3	56.000	N	I
Meicirculaire: Wijziging in gelden voor combinatiefuncties/buurtsportcoaches*	4.4	-60.000	V	S
Overige lasten	4.4	18.000	N	I
	<i>Totaal lasten</i>	<i>89.000</i>	<i>N</i>	
Baten				
De Vlinder, lagere exploitatielasten	4.1	-11.000	V	S
Rijksbijdrage onderwijshuisvesting de Grenshof	4.2	-45.000	V	I
Overige baten	4.2	-9.000	V	I
	<i>Totaal baten</i>	<i>-65.000</i>	<i>V</i>	
Reservemutaties				
Onttrekking personeel OBS		-173.000	V	I
Dotatie NPO onderwijs		190.000	N	I
Dotatie gebouwfankelijk		20.000	N	I
Onttrekking algemene reserve		-49.000	V	I
Onttrekking personeel		-21.000	V	I
Dotatie personeel OBS		49.000	N	I
	<i>Totaal</i>	<i>17.000</i>	<i>N</i>	
Budgettair effect 2023		41.000	N	

Lasten

Onderwijshuisvesting de Grenshof

Er zijn noodunits geplaatst bij het Dollard College in Bellingwolde voor het onderwijs voor Oekraïense jongeren. Hiervoor ontvangen wij van de overheid een specifieke uitkering ter hoogte van € 45.000 voor tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden. Wij verwachten hier € 55.000 aan uit te geven.

Leerlingenvervoer

Gemeenten hebben de regie en verantwoordelijkheid voor het leerlingenvervoer van Oekraïense leerlingen. In de meicirculaire 2023 is voor de periode 1 januari t/m 31 juli 2023 een tegemoetkoming ontvangen van € 56.000.

Combinatiefuncties/buurtsportcoaches

De middelen voor brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches zijn met ingang van 1 januari 2023 opgenomen in de brede Specifieke uitkering (SPUK) en lopen niet langer via het gemeentefonds. Daarom zijn de middelen voor brede impuls combinatiefuncties en/of buurtsportcoaches van € 109.000 in de meicirculaire 2023 uit het gemeentefonds gehaald.

*De baten vanuit de meicirculaire worden weergegeven op blz. 24: Algemene dekkingsmiddelen.

De bijbehorende budgetten op sportstimulering (€ 48.000) en openbaar basisonderwijs (€ 61.000) worden afgeraamd. Via de brede SPUK zullen nieuwe budgetten worden toegevoegd. Verwerking hiervan zal eveneens plaatsvinden in deze zomernota 2023.

Reserve mutaties onderwijs

Het openbaar onderwijs (OOW) uit voormalig Vlagtwedde valt weliswaar onder auspiciën van de gemeente, maar moet apart worden verantwoord naar het ministerie. Middels deze boekingen sluit de gemeentelijke begroting aan bij de begroting van het OOW. Het resultaat van deze mutaties €16.000 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Personeel OBS.

Ten aanzien van de primaire begroting wordt € 49.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve Personeel OBS om aan te sluiten met de begroting van het OOW. Dit is ten onrechte toegevoegd aan het resultaat van de gemeente en wordt daarom weer onttrokken aan de algemene reserve van de gemeente Westerwolde.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

De wijzigingen in het programma 'Sport, cultuur en recreatie' zijn de volgende:

Omschrijving	Taakveld	Voorstel wijziging	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ structureel
Lasten				
Verhoging kosten vaarwegen door indexering	2.4	5.000	N	S
Sportstimulering, gezond & actief leven akkoord	5.1	205.000	N	S
Meicirculaire: Sportstimulering*	5.1	-47.000	V	I
Hogere kosten engerlingenbeheersing	5.2	39.000	N	I
Zwembad Ter Apel, hogere personeelslasten CAO	5.2	8.000	N	S
Zwembad Sellingen, hogere personeelslasten CAO	5.2	8.000	N	S
Zwembad de Barlage, hogere exploitatie bijdrage	5.2	240.000	N	S
Subsidie cultureel erfgoed tbv ecologische verbinding	5.3	5.000	N	I
Streekmuseum De Oude Wolden	5.4	2.000	N	S
	<i>Totaal lasten</i>	<i>465.000</i>		
Baten				
Molens, inkomsten uit Nationaal Restauratiefonds	5.4	-21.000	V	I
Zwembad de Barlage, lagere opbrengsten abon.	5.2	129.000	N	S
Sportstimulering, Brede SPUK uitkering	5.1	-144.000	V	S
Overige baten	5.1	10.000	N	S
	<i>Totaal lasten</i>	<i>-26.000</i>		
Reservemutaties				
Ontrekking algemene reserve inhuur expertise zwembad de Barlage		-100.000	V	
	<i>Totaal</i>	<i>-100.000</i>		
Budgettair effect 2023		339.000	N	

Lasten

Sportstimulering/ Brede SPUK GALA (deel sport)

Via de nieuwe Brede SPUK-regeling komen tot en met 2026 gelden richting de gemeente. Voorwaarde voor deze specifieke uitkering is dat er een plan van aanpak wordt ingediend. De gelden voor de uitvoering van dit plan zijn budgettair neutraal geraamd. Bij programma 4 is vanuit het deel sport voor € 61.000 inzet op de scholen geraamd. Vanuit de meicirculaire is € 47.000 voor combinatiefuncties/buurtsportcoaches binnen gekomen.

Engerlingenbeheersing

Voor de beheersing van engerlingen zijn er eenmalige kosten van € 39.000. Dit komt voort uit de beschadigingen van de voetbalvelden. Zonder goede engerlingenbeheersing hebben we schade aan de sportvelden waardoor de verenigingen niet meer kunnen voetballen.

Zwembad de Barlage

Bij het zwembad de Barlage in Vlagtwedde zijn diverse begrotingswijzigingen meegenomen. Het totaal begroot bedrag (€ 590.000) is conform de presentatie die in maart 2023 aan de raad gegeven is. Hiervan is € 350.000 al in de begroting opgenomen. Er zal een projectleider worden aangetrokken bij een adviesbureau met expertise op het gebied van binnenbaden voor zwembad de Barlage. Deze projectleider zal de opdracht krijgen de gemeentelijke bijdrage in de exploitatie naar beneden te brengen. De omvang van de inhuur wordt ingeschat op € 100.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag te dekken uit de Algemene Reserve.

*De baten vanuit de meicirculaire worden weergegeven op blz. 24: Algemene dekkingsmiddelen.

Voor de aanschaf en installatie van een luchtbehandelingskast is een bedrag benodigd van € 285.000. Voorgesteld wordt om hiervoor een krediet beschikbaar te stellen. De kapitaallasten van dit bedrag ad. €18.000 worden gedekt door een verlaging van de structurele onderhoudspost die in de begroting 2023 is opgenomen.

De totale stijging van de exploitatielast betreft € 240.000. Hierbij is rekening gehouden met een stijging van de onderhoudslast en de inhuur van personeel en een besparing op de lasten voor energie.

Baten

Zwembad de Barlage

De opbrengsten uit abonnementen, zwemkaartjes, verhuur etc. zijn te hoog ingeschat. Aan de hand van de werkelijke cijfers worden de baten met € 129.000 verlaagd.

Programma 6 Sociaal Domein

De wijzigingen in het programma 'Sociaal Domein' zijn de volgende:

Omschrijving	Taakveld	Voorstel wijziging	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ structureel
Lasten				
Extra subsidieverstrekking jeugdzorg	6.1	7.000	N	S
Extra subsidieverstrekking GGD en slachtofferhulp	6.1	6.000	N	S
Algemene voorzieningen (WMO)	6.1	6.000	N	S
Subsidie stichting welzijn, correctie op begroting	6.1	57.000	N	S
Meicirculaire: Statushouders*	6.1	9.000	N	I
Welzijn Algemeen, budgetneutrale raming SPUK	6.1	113.000	N	S
Lagere lasten budgetten eerstelijnsloket (Jeugd)	6.2	-30.000	V	S
Algemene Bijstand, verhoging loonkostensubsidie	6.3	184.000	N	S
Bijzondere bijstand en collectieve ziektekostenverz.	6.3	-75.000	V	S
Bijzondere bijstand en armoedebeleid, subsidies	6.3	50.000	N	S
Meicirculaire: Bijzondere bijstand en armoedebeleid*	6.3	67.000	N	I
Meicirculaire: Bijzondere bijstand en armoedebeleid*	6.3	53.000	N	I
Verlaging bijdrage sociale werkvoorziening	6.4	-140.000	V	I
Meicirculaire: Sociale werkvoorziening*	6.4	671.000	N	I
Meicirculaire: Loon en prijscompensatie Werkdeel WWB*	6.5	8.000	N	I
Werkdeel WWB, tariefsverhoging begeleiding bijstand	6.5	16.000	N	S
PGB immaterieel (Jeugd), minder gebruik van PGB	6.7	-175.000	V	S
Hogere kosten maatwerkvoorziening immaterieel (WMO)	6.7	550.000	N	S
Transitiearrangement nieuwe taken (Jeugd)	6.8	1.184.000	N	S
Meicirculaire: Transitiearrangement nieuwe taken*	6.8	-207.000	V	I
Overige lasten		7.000	N	S
	<i>Totaal lasten</i>	<i>2.361.000</i>	<i>N</i>	
Baten				
Welzijn Algemeen, budgetneutrale raming SPUK	6.1	-113.000	V	S
Algemene Bijstand, verlaging BUIG budget	6.3	77.000	N	S
Transitiearrangement nieuwe taken (Jeugd)	6.8	20.000	N	S
Verlaging voorschot opvang en beschermd wonen (WMO)	6.8	64.000	N	I
Afrekening beschermd wonen 2022	6.8	-254.000	V	I
Afrekening zorgkosten beschermd wonen	6.8	-418.000	V	I
	<i>Totaal baten</i>	<i>-624.000</i>	<i>V</i>	
Budgettair effect 2023		1.737.000	N	

Lasten

Subsidie Stichting Welzijn

Stichting Welzijn Westerwolde (SWW) is in onze gemeente de primaire partner met betrekking tot welzijn. Dit betreft o.a. jeugdbeleid, ouderenbeleid, vluchtelingen, schuldhulpverlening en armoedebeleid. Hiervoor ontvangt SWW een subsidie. De loon/prijsindexatie die bij de begroting 2023 is vastgesteld betreft 2%. Deze hogere last (€ 57.000) is wordt meegenomen in de Zomernota.

*De baten vanuit de meicirculaire worden weergegeven op blz. 24: Algemene dekkingsmiddelen.

Welzijn Algemeen - Sportstimulering/ Brede SPUK GALA (deel Welzijn)

Een aantal onderdelen van de Brede SPUK-uitkering vallen onder gezondheid, specifiek Welzijn. Dit zijn de wijkaanpak, mantelzorg, één tegen eenzaamheid en welzijn op recept. Dit onderdeel wordt budgettair neutraal (als bate en last) geraamd voor € 113.000.

Eerstelijnsloket (Jeugd)

Binnen het taakveld Eerstelijnsloket zijn er diverse budgetten samengevoegd. Voornamelijk door het uifaseren van een softwarepakket worden de lasten € 30.000 lager.

Algemene Bijstand

Inwoners die een uitkering ontvangen, hebben steeds vaker een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Een afspraakbaan en de bijbehorende loonkostensubsidie wordt steeds vaker ingezet om deze inwoners weer aan de slag te helpen. Het budget wordt daarom verhoogd met € 175.000. Er wordt € 9.000 meer aan abonnementen uitgeven. Een deel van deze abonnementskosten zijn oorspronkelijk begroot bij het taakveld Werkdeel WWB. Dit betreft dus een verplaatsing van het budget, doordat de abonnementskosten betrekking hebben op Algemene bijstand. Aan de batenkant is het voorlopig budget 2023 van BUIG is lager dan de voorlopige beschikking (€ 77.000).

Bijzondere bijstand en armoedebeleid

a. In de begroting wordt nog een – overbodig - onderscheid gemaakt tussen Bijzondere bijstand en Bijzondere bijstand jonger dan 65 jaar. Deze budgetten worden daarom nu samengevoegd.

b. Er is door inwoners iets minder gebruik gemaakt van de collectieve ziektekostenverzekering als voorziening. Het beeld is dat inwoners steeds meer kiezen voor een basisverzekering. Dit leidt tot een voordeel van € 76.000.

c. Sinds 2022 wordt er subsidie verstrekt aan de Voedselbank. Daarnaast ontvangen het Jeugdfonds en Stichting Leergeld ook subsidies. Deze subsidies werden ten laste van de post Bijzondere bijstand geboekt. De subsidie lasten ad. € 50.000 worden nu in de begroting van 2023 meegenomen.

Sociale werkvoorziening

Vanuit de meicirculaire 2023 is voor de integratie uitkering participatie-WSW een loon- en prijscompensatie toegekend op basis van het aantal werkzame personen. Vanuit de individuele SW-bedrijven zal een verzoek worden gedaan tot bijbetaling. Betreft € 671.000.

De exploitatiebijdrage van Wedeka is bijgesteld. Voor Westerwolde is dit een voordeel van € 140.000 ten opzichte van onze begroting. Afeer heeft voor 2023 geen tussentijdse bijstelling aangeleverd.

PGB immaterieel (Jeugd)

Er wordt steeds minder gebruik gemaakt van PGB. Dit is echter geen besparing, omdat de kosten van ZIN (Zorg in Natura) mede hierdoor hoger worden. Deze lasten komen terug bij de bekostiging jeugd via RIGG.

Maatwerkvoorzieningen immaterieel (WMO)

De verwachting is dat de tarieven van begeleiding hoger zullen uitvallen vanwege de doorberekende loon/prijsindexatie. De verwachting is dat dit € 200.000 extra lasten met zich meebrengt. Bij het opstellen van de begroting 2023 is bij huishoudelijke hulp wel rekening gehouden met de indexering. Alleen was deze te laag in geschat. Later is gebleken dat de daadwerkelijke indexering zo'n 3% hoger is uitgevallen. Ook hebben we nog steeds te maken met een stijging van de huishoudelijke hulp. Het voorstel is om € 350.000 bij te ramen.

Transitiearrangement nieuwe taken (Jeugd)

De gemeente ontvangt jaarlijks een bijdrage van het rijk voor de hulpverlening aan asielzoekerskinderen. Op het moment dat een kind een BSN-nummer heeft, verloopt de bekostiging via de Regionale Inkoop Groninger Gemeenten (RIGG). Heeft het kind dat (nog) niet, dan betaalt de gemeente dit uit de rijksbijdrage. Dit geeft een vertekend beeld in de begroting.

De bekostiging Jeugd via het RIGG stijgt met € 960.000 ten opzichte van de primaire begroting. De oorzaken hiervoor zijn o.a. jeugdhulp asielzoekerskinderen (zie hierboven), indexering 2022 (€ 215.000), indexering 2023 (€ 256.000). De indexering over 2022 is alleen voor 2022 in de begroting opgenomen maar had structureel opgenomen moeten worden. In 2022 is voor de verwachte besparing in het woonplaatsbeginsel € 300.000 structureel afgehaald. Deze besparing heeft in werkelijkheid niet plaatsgevonden. Verder heeft er het afgelopen jaar een lichte stijging van verleende jeugdhulp plaatsgevonden. Bij de algemene uitkering is deze loon-/prijstijging grotendeels gecompenseerd.

Voor het opzetten van een goed dashboard voor data-analyses wordt gebruik gemaakt van expertise door middel van inhuur. Deze uitgaven waren niet begroot (€ 50.000). Er is een verschuiving zichtbaar van zorg met PGB naar ZIN ad. € 175.000.

Er zijn geen/weinig kosten die gedeclareerd kunnen worden bij de zorgverzekeraars. De begroting wordt daarom bijgesteld (Aframing in de baten van € 20.000).

In de meicirculaire 2023 hebben wij € 207.000 minder middelen gekregen voor jeugdzorg aan kinderen in een AZC. Het budget jeugdzorg aan kinderen in een AZC hebben wij met hetzelfde bedrag verminderd. Dit bedrag wordt ook voor 2023 en verder gehanteerd. In de meicirculaire 2024 volgt de definitieve verdeling over 2023.

Opvang en beschermd wonen (WMO)

Gemeente Groningen ontvangt, als centrumgemeente, vanuit het Rijk middelen voor de lokale preventieve OGGz-activiteiten. Zij verdelen deze middelen over alle Groningse gemeenten. De financiering voor opvang en beschermd wonen gaat ook via de (centrum)gemeente Groningen. Gemeente Groningen betaalt de deelnemende gemeenten een voorschot en de lasten voor beschermd wonen worden rechtstreeks door de desbetreffende gemeente betaald. Omdat de lasten, afgelopen jaar lager waren dan begroot, wordt ook het voorschot voor komend jaar verlaagd. De lagere lasten waren al in de begroting verwerkt, maar het lagere voorschot nog niet.

Programma 7 Milieu en gezondheid

De wijzigingen in het programma 'Milieu en gezondheid' zijn de volgende:

Omschrijving	Taakveld	Voorstel wijziging	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ structureel
Lasten				
Gezondheid, uitgaven Brede SPUK	7.1	274.000	N	I
Milieubeleid en -beheer, Begr.wijz.2023 ODG	7.4	110.000	N	I
	<i>Totaal lasten</i>	<i>384.000</i>	<i>N</i>	
Baten				
Gezondheid, SPUK bijdrage Rijk	7.1	-274.000	V	I
Participatiebijdragen zonneparken	8.3	-150.000	V	I
	<i>Totaal baten</i>	<i>-424.000</i>	<i>V</i>	
Reservemutaties				
Dotatie reserve Duurzaamheid	14.2	150.000	N	I
Budgettair effect 2023		110.000	V	

Lasten

Gezondheid

Een aantal onderdelen van de Brede SPUK-uitkering vallen onder gezondheid. Dit zijn terugdringen gezondheidsachterstanden, kansrijke start, mentale gezondheid, aanpak overgewicht, valpreventie, kansrijk opgroeien, versterken adviesfunctie GGD en coördinatiekosten regionale aanpak preventie. Dit onderdeel wordt budgettair neutraal geraamd.

Milieubeleid en -beheer

Voor 2023 is er een begrotingswijziging voorgelegd door de ODG. Dit betreft een effect per deelnemer van het geprognostiseerde verlies op de jaarrekening eind 2023. Het aandeel van Westerwolde € 23.047 en het verwachte verlies van ODG is € 493.000. Daarnaast is er een bijdrage voor een nieuw zaakstelsel voorgelegd die het ODG per abuis niet had meegenomen in de begroting 2023.

Baten

Reserve uitvoering zonneparken

In 2023 wordt er € 150.000 aan hogere baten participatiebijdragen verwacht. Daarom wordt deze nu ten opzichte van de begroting 2023 bijgeraamd. De meeropbrengst wordt gestort in de reserve Duurzaamheid.

Programma 8 Wonen

De wijzigingen in het programma 'Wonen' zijn de volgende:

Omschrijving	Taakveld	Voorstel wijziging	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ structureel
Lasten				
Geografische informatievoorziening	8.3	15.000	N	S
Wonen en Leven (lokaal leefbaarheidsplan)	8.3	75.000	N	I
Decemercirculaire: Omgevingsvergunningen*	8.3	-15.000	V	I
Meicirculaire: Omgevingsvergunningen	8.3	1.000	N	I
	<i>Totaal lasten</i>	<i>76.000</i>	<i>N</i>	
Baten				
Omgevingsvergunningen	8.3	-340.000	V	I
	<i>Totaal baten</i>	<i>-340.000</i>	<i>V</i>	
Budgettair effect 2023		-264.000	V	

Lasten

Geografische informatievoorziening

De gemeente maakt gebruik van het beheerprogramma Obsurv. De opties voor dit programma breiden zich uit. De meerkosten hiervoor bedragen € 15.000 per jaar.

Wonen en Leven (lokaal leefbaarheidsplan)

Het fonds 'Wonen en leven' is succesvol gebleken. Hiervoor was geld opgenomen in de begroting t/m 2022. Vanwege het succes wordt het fonds verlengd met 4 jaar van 2023 t/m 2026. Voor elk jaar wordt € 75.000 aangevraagd, oftewel € 300.000 in totaal.

Wet kwaliteitsborging bouw en gerelateerde omgevingsvergunningen

Bij de decemercirculaire 2022 zijn voor de jaren 2023 t/m 2026 middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Het gaat hier om incidenteel geld voor de implementatie en structureel geld voor de compensatie van minder ontvangen leges als gevolg van de wetgeving. Bij de meicirculaire 2023 is de verdeelsleutel aangepast. Dit heeft geleid tot een negatieve bijstelling voor de gemeente Westerwolde van circa € 15.000 per jaar voor 2023 t/m 2026.

Baten

Omgevingsvergunningen

Er zijn € 340.000 hogere inkomsten vanuit de zonneparken voorzien dan in de begroting 2023 geraamd. Daarom wordt nu begroting bijgesteld. Dit betreffen de leges voor de omgevingsvergunningen.

*De baten vanuit de decemercirculaire worden weergegeven op blz. 24: Algemene dekkingsmiddelen.

Programma 9 Inwoners en bestuur

De wijzigingen in het programma 'Inwoners en bestuur' zijn de volgende:

Omschrijving	Taakveld	Voorstel wijziging	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ structureel
Lasten				
Verhogen budget raad en fracties	0.1	38.000	N	S
Burgemeester en wethouders	0.1	-159.000	V	S
Pensioen voormalige bestuurders	0.1	180.000	N	S
Vervanging audiovisuele apparatuur raadszaal	0.1	7.000	N	S
Hogere kosten BRP-straat Ter Apel	0.2	35.000	N	S
Meicirculaire, BRP-straat landelijk*	0.2	105.000	N	S
Meicirculaire, BRP straat Ter Apel*	0.2	189.000	N	S
Extra loonkosten verkiezingen en referenda	0.2	15.000	N	I
Meicirculaire extra middelen verkiezingen & referenda*	0.2	5.000	N	S
Mei- en decembercirculaire, implementatie wet goed verhuurderschap*	0.3	26.000	N	I
	<i>Totaal lasten</i>	<i>441.000</i>		
Baten				
Voorziening pensioen voormalige bestuurders	0.1	-218.000	V	S
Legesopbrengsten	0.2	-24.000	V	S
	<i>Totaal baten</i>	<i>-242.000</i>		
Budgettair effect 2023		199.000	N	

Lasten

Gemeenteraad

De verhoging van de budgetten uit de verordening rechtspositie raads- en commissieleden Gemeente Westerwolde is niet meegenomen in de begroting en wordt nu alsnog verwerkt. (€ 16.300). Daarnaast wordt er € 10.000 extra meegenomen voor externe ondersteuning. In de raadsvergadering van 28 september 2022 is de verordening Rekenkamer Westerwolde 2022 vastgesteld. Als gevolg van dit besluit dient er met ingang van 2023 een budget opgenomen te worden van € 25.000. In de begroting is rekening gehouden met een bedrag van € 12.500. Dit betekent een ophoging van het budget met € 12.500.

Burgemeester en wethouders

De gemeente is verplicht een voorziening te vormen voor de pensioenen van de voormalige bestuurders. Deze ramingen zijn per saldo (=netto) opgenomen in de begroting. Er is behoefte aan het bruto ramen van de hiermee gepaard gaande bedragen en actualisering van de ramingen. Door een herberekening is er een voordeel van € 159.000. Dit is mede het gevolg van verandering van de rentestand.

Pensioen voormalige bestuurders

De gemeente is verplicht een voorziening te vormen voor de pensioenen van de voormalige bestuurders. Deze ramingen zijn per saldo (=netto) opgenomen in de begroting. Er is behoefte aan actualisering van de ramingen en het bruto ramen van de hiermee gepaarde lasten. Deze extra lasten bedragen € 180.000. De baten door hercalculatie van de rente bedragen € 218.000. De herberekening leidt per saldo tot een voordeel van € 38.000.

*De baten vanuit de mei- en decembercirculaire worden weergegeven op blz. 24: Algemene dekkingsmiddelen.

Vervanging apparatuur raadzaal.

De raadzaal wordt voor meerdere doeleinden gebruikt. De audio- en presentatieapparatuur in de raadzaal niet meer aan bij de huidige stand van de techniek. In samenspraak met de raads werkgroep huisvesting is een invulling gekozen die op iedere locatie kan worden ingezet. Vervanging van deze apparatuur vraagt een investering van € 33.000. Afschrijving in 5 jaar geeft een jaarlast van ongeveer € 7.000.

BRP

De kosten van de BRP-straat in Ter Apel vallen € 35.000 hoger uit dan geraamd. Deze hogere kosten worden deels gedekt uit de hogere bijdrage uit het gemeentefonds.

Een aantal gemeenten ontvangt een bijdrage voor de BRP-straat. Vanwege een wijziging van de taakverdeling tussen deze BRP-straten wordt de verdeling van de beschikbare middelen aangepast. Voor de gemeente Westerwolde betekent dit extra middelen van € 294.000. Hirvan wordt een bedrag van € 105.000 ingezet voor de inhuur van personeel voor projecten voor de BRP straat landelijk en een bedrag van € 189.000 voor inhuur van personeel voor de BRP straat Ter Apel.

Woningen en overige gebouwen

In de decembercirculaire 2022 heeft de gemeente middelen gekregen om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gericht aan te pakken. In de meicirculaire is dit bedrag bijgesteld. Per saldo een nadeel van € 26.000 voor 2023.

Leges

Op basis van de gerealiseerde cijfers kunnen een aantal legesopbrengsten geactualiseerd worden. Er zijn meer huwelijken, naturalisaties, aanvragen reisdocumenten. De hogere opbrengst bedraagt € 24.000.

Overhead

De wijzigingen binnen de overhead zijn de volgende:

Omschrijving	Taakveld	Voorstel wijziging	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ structureel
Lasten				
Salarisverhoging ogv CAO personeel en college	0.4	660.000	N	S
Decembercirculaire: Onvoorzien begrotingsresultaat*	0.4	-31.000	V	I
Thuiswerkvergoeding	0.4	40.000	N	S
Laadpalen Vriescheloo en Sellingen	0.4	11.000	N	I
Wachtgeld voormalige bestuurders	0.4	30.000	N	I
Extern juridisch advies	0.4	20.000	N	I
Advertentiekosten	0.4	20.000	N	I
Versterking team communicatie	0.4	25.000	N	I
Arbeidsvoorwaarden	0.4	15.000	N	I
Inzet Arbodienst	0.4	20.000	N	I
Kosten GRID basisdienstverlening	0.4	273.000	N	S
GRID inhuur extra personeel en projectleider	0.4	45.000	N	I
Extra kosten software buiten GRID	0.4	72.000	N	S
Extra kosten software naar de cloud	0.4	145.000	N	I
Privacy/ICT-security	0.4	87.000	N	S
Privacy/ICT-security	0.4	25.000	N	I
Vervanging telefooncentrale	0.4	10.000	N	S
Onderhoud software Samenleving	0.4	30.000	N	I
Hogere kosten onderhoud kleine bedrijfswagens	0.4	10.000	N	I
Lagere lasten gemeentehuis Wedde	0.4	-25.000	V	I
Aanpak hefbrug en vloer werkplaats Vriescheloo	0.4	12.000	N	I
Aanschaf compact tractor	0.4	8.000	N	S
Verlaging budget i.v.m. aanschaf compact tractor	0.4	-8.000	V	S
Hogere aanschafprijs tractiemiddelen	0.4	12.000	N	S
Uitbreiding formatie (De Tweede Etappe)	0.4	100.000	N	S
Overige lasten		2.000	N	
	<i>Totaal lasten</i>	<i>1.608.000</i>	<i>N</i>	
Reservemutaties				
Onttrekking reserve automatisering	0.0	-229.000	V	I
Onttrekking Algemene reserve (meicirculaire)	0.0	-174.000	V	I
Storting Algemene reserve (gem. huis Wedde)	14.1	25.000	N	I
	<i>Mutatie reserve</i>	<i>-378.000</i>	<i>V</i>	
Budgettair effect 2023		1.230.000	N	

Lasten

Salarissen

Op 6 april 2023 is een nieuwe CAO voor het gemeentepersoneel afgesloten. Deze CAO heeft een looptijd van 1 jaar (1 januari 2023 t/m 31 december 2023). Uitvloeisel van deze CAO is dat de loonkosten toenemen met € 900.000. Voor de loonkosten van college en raad wordt als uitvloeisel van deze CAO een stijging van de kosten verwacht van € 90.000. Dit komt gemiddeld neer op een stijging van 9%. In de begroting voor 2023 was rekening gehouden met een loonstijging van 3%. Per saldo dienen de loonkosten voor het personeel met € 600.000 te worden verhoogd. De vergoeding voor de raad en college stijgt met € 60.000.

*De baten vanuit de decembercirculaire worden weergegeven op blz. 24: Algemene dekkingsmiddelen.

In de nieuwe CAO is opgenomen dat de vergoeding voor het hybride werken stijgt van € 2,15 naar € 3,00 per dag. De vergoeding bestaat uit een deel thuiswerkvergoeding (€ 2,15) en een deel internetvergoeding (€ 0,85) en is fiscaal vrijgesteld. Hiervoor was een bedrag geraamd van € 100.000. Als gevolg van deze aanpassing stijgt de vergoeding naar verwachting met € 40.000.

Verwerking nieuwe CAO:

Afdelingen	Omschrijving	Wijziging
<u>Dienstverlening</u>	Loonsom dienstverlening	€ 218.000
	Thuiswerkvergoeding	€ 14.000
	Totaal dienstverlening:	€ 232.000
<u>Ruimte - binnen</u>	Loonsom Ruimte binnen	€ 125.000
	Thuiswerkvergoeding	€ 13.000
<u>Ruimte - buiten</u>	Loonsom Ruimte buiten	€ 70.000
	Totaal ruimte:	€ 208.000
<u>Samenleving</u>	Loonsom Samenleving	€ 185.000
	Thuiswerkvergoeding	€ 13.000
	Totaal samenleving:	€ 198.000
Totaal:	Totaal doorbelaste Loonkosten personeel	€ 640.000

Wachtgeld voormalige bestuurders

De gemeente betaalt voor een aantal voormalige bestuursleden een wachtgelduitkering. Hiervoor was niets geraamd. Het gaat om een bedrag van € 30.000.

Extern juridisch advies

In verband met het Bestuursakkoord Ter Apel, bezwaarschriften, Sociaal Domein en Zwembad Barlage is meer extern advies nodig. Een verhoging met € 20.000 is noodzakelijk.

Advertentiekosten

Als gevolg van een toename van het aantal advertenties/gemeentelijke publicaties in beide lokale kranten nemen de advertentiekosten toe. De raming van € 38.000 is onvoldoende. Een verhoging met € 20.000 is noodzakelijk.

Versterking team Communicatie

Het taakveld communicatie staat zwaar onder druk. Enerzijds door verloop, maar vooral door de aanhoudende vluchtelingenproblematiek in onze gemeente, waardoor we in een soort permanente crisissituatie verkeren. Het ziet er nog niet naar uit dat hier op korte termijn verandering in komt. Dit maakt dat de huidige medewerkers permanent te maken hebben met een hoge werkdruk. Daarnaast zijn er de nodige ambities binnen de verschillende portefeuilles die maken dat de druk op communicatie alleen maar groter zal worden. Daarom wordt geadviseerd de formatieomvang van de strategische advisering met 1,0 fte te vergroten. Dit gebeurt middels een functiewijziging met bijbehorende schaalindeling. De meerkosten voor deze wijziging bedragen € 25.000 voor 2023.

Automatisering

De gemeente maakt voor de automatisering gebruik van de diensten van GRID NV. De begroting van deze NV met het aandeel van Westerwolde is eerst in januari van dit jaar vastgesteld. De in de begroting van Westerwolde opgenomen kosten zijn € 231.000 te laag ingeschat. In een actualisatie van de begroting van GRID NV is een tekort voorzien met een aandeel van € 43.000 voor Westerwolde, dit wordt grotendeels veroorzaakt door CAO-effecten.

Informatievoorziening en wat ermee samenhangt wordt steeds complexer is steeds meer een strategische factor in onze (klant)dienstverlening. Voor de doorontwikkeling van GRID NV trekt GRID een extern projectleider aan. Het aandeel in de bijbehorende kosten voor Westerwolde bedraagt € 13.000. Daarnaast vraagt de uitvoer van diverse projecten binnen GRID NV extra personeel. De kosten hiervoor bedragen € 32.000 voor Westerwolde.

Samengevat bedragen de meerkosten voor GRID NV € 303.000.

Omschrijving	Raming Westerwolde	Werkelijke kosten	Vershil
Basisdienstverlening	1.118.000	1.349.000	231.000
Actualisatie begroting 2023	-	43.000	43.000
inhuur projectleider	-	13.000	13.000
Inhuur extra personeel	-	32.000	32.000
Totaal	1.118.000	1.437.000	319.000

Naast de bijdrage aan GRID NV heeft de gemeente ook eigen ICT-kosten. Hiervoor is structureel € 72.000 extra nodig. Voor de transitie naar de cloud is incidenteel € 145.000 nodig.

Voor privacy/ICT-security was geen geld in de begroting opgenomen. Voor 2023 is initieel een structureel bedrag van € 87.800 nodig. Incidenteel gaat het voor 2023 om € 25.000.

De gemeentelijke telefooncentrale is niet meer bedrijfszeker en dient op korte termijn vervangen te worden. Dit vergt een investering van ongeveer € 30.000, wat leidt tot een kapitaallast van € 10.000.

Er is behoefte aan aanvullende onderhoud op het automatiseringspakket voor uitkeringen, WMO, jeugdhulp etc. De kennis is hiervoor niet in eigen huis. Ondersteuning door de leverancier vraagt een bedrag van € 30.000.

Samengevat betekent dit dat het budget voor interne ICT voor 2023 verhoogd dient te worden met:

Omschrijving	Structureel	Incidenteel	Totaal
Software	72.000		72.000
Cloud transitie		145.000	145.000
Security	87.800	25.000	112.800
Hardware	10.000		10.000
Onderhoud suite		30.000	30.000
	169.800	200.000	369.800

Ten aanzien van de incidentele lasten stellen wij voor deze te dekken uit de reserve automatisering.

Investeringskrediet: Compact tractor en tractiemiddelen

Voor de aanschaf van een compact tractor ten behoeve van de gladheidsbestrijding wordt er een investeringskrediet van € 80.000 gevraagd. De onderhoudskosten en kapitaallasten worden uit het huidige budget gekostigd.

In de 2^e bestuursrapportage 2021 is er een krediet beschikbaar gesteld voor de vervangingsinvesteringen uit het tractieplan van € 522.500. De aanschafprijs valt met € 641.000, € 118.500 hoger uit en de bijbehorende kapitaallasten € 12.000. Definitieve prijzen zullen echter bij aflevering pas bepaald worden. Leveranciers geven door de roerige markt geen definitieve prijzen af.

Omschrijving	Bedrag begroot	Bedrag nieuw (Benodigd krediet)	Vershil	Kapitaallasten
Investering uit bestaand budget:				
Compact tractor t.b.v. gladheidsbestrijding	-	80.000		8.400
Vervangingsinvesteringen uit tractieplan:				
Tractor maaiarm	245.000	365.500	120.500	12.050
Stratos strooier Tandamasser	35.000	36.000	1.000	100
Stratos strooier opzetstrooier	50.000	45.500	-4.500	-450
Stratos opzet zoutstrooier B50-36	50.000	45.500	-4.500	-450
Stratos opzet zoutstrooier B50-36	50.000	45.500	-4.500	-450
Stratos aanhangerstrooier B08L-15	35.000	36.000	1.000	100
Heftruck	28.750	34.000	5.250	656
Calciumchloride tank Nido TA	28.750	33.000	4.250	425
Totaal:	522.500	641.000	118.500	12.000

Gemeentehuis Wedde

Er is in 2021 een krediet van € 250.000 beschikbaar gesteld voor de verhuizing naar het gemeentehuis in Sellingen. De kosten hiervan zijn gedekt uit de algemene reserve en zou in maximaal 10 jaar teruggestort worden als gevolg van lagere huisvestingskosten in Wedde.

De Tweede Etappe

Om de organisatie een kwaliteitsimpuls te geven is formatieuitbreiding in 2023 nodig. De kosten hiervan worden voor dit jaar geschat op €100.000. Op termijn moet de kwaliteitsimpuls geld opleveren en leiden tot een budgetneutrale investering.

Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving	Taakveld	Vorstel wijziging	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ structureel
Treasury	0.5	-96.000	V	I
Treasury	0.5	-6.000	V	I
Uitvoering Wet WOZ	0.6	30.000	N	S
Toeristenbelasting 2022	0.6	-32.000	V	S
Toeristenbelasting 2023	0.6	32.000	N	S
Decembercirculaire 2022, verhoging algemene uitkering	0.7	-52.000	V	I
Meicirculaire, verhoging uitkering gemeentefonds	0.7	-616.000	V	I
Meicirculaire, verhoging integratieuitkering soc. domein	0.7	-680.000	V	I
Forensenbelasting 2022	3.4	11.000	N	I
Forensenbelasting 2023	3.4	11.000	N	S
Budgettair effect 2023		-1.398.000	V	

Treasury

Als gevolg van de verkoop van dochteronderneming Fudura wordt incidenteel een extra dividenduitkering ontvangen van € 96.000, daarnaast is het dividend van de BNG € 6.000 hoger.

WOZ

De uitvoering van de WOZ-werkzaamheden, juridische bijstand en proceskostenvergoeding valt € 30.000 hoger uit dan geraamd. Dit vindt zijn oorzaak in het feit dat er meer geprocedeerd wordt via de no-cure-no-pay bureaus.

Onroerende-zaakbelastingen

De opbrengst van de OZB niet-woningen valt op basis van de huidige cijfers €40.000 hoger uit dan geraamd. Risico is dat er nog bezwaarprocedures lopen die tot een lagere opbrengst kunnen leiden. Vooralsnog wordt uitgegaan van een meeropbrengst van € 40.000.

Forensen- en toeristenbelasting

Als een tweede woning als recreatiewoning wordt verhuurd vervalt de belastingplicht voor de forensenbelasting. Deze woningen vallen dan onder de belastingplicht van de toeristenbelasting. Er vindt dus een verschuiving plaats van forensenbelasting naar toeristenbelasting. Daarnaast constateren we dat de opbrengst toeristenbelasting daalt doordat de camping in Sellingen gesloten is.

Doordat de aanslagen pas in het volgende jaar worden opgelegd worden de verschillen in de opbrengst pas in het volgende jaar geconstateerd. Voor de forensenbelasting is de opbrengst over 2022 € 11.000 lager dan geraamd. Dit zal over 2023 ook het geval zijn. Dit geeft voor 2023 een nadeel van € 22.000. Voor de toeristenbelasting is de opbrengst over 2022 € 32.000 hoger dan geraamd. Dit compenseert het nadeel (€ 32.000 van) de sluiting van camping de Barkhoorn in 2023.

	2022	2023	Totaal
Forensenbelasting	€ 11.000	€ 11.000	€ 22.000
Toeristenbelasting	- € 32.000	+ € 32.000	€ 0
	- € 21.000	€ 43.000	€ 22.000

Decembercirculaire 2022

Het gaat hier om een verhoging van de algemene uitkering vanuit de decembercirculaire 2022.

Positief accres

Het gaat hier om een verhoging van de algemene uitkering met name door een positief accres vanuit de meircirculaire 2023 van € 616.000.

Integratie uitkering

Vanuit de meircirculaire 2023 is voor de integratie uitkering participatie-WSW en participatie beschut werk een loon- en prijscompensatie toegekend en is de werkplaatspopulatie geactualiseerd.

Daarnaast is er een verlaging van de algemene uitkering 2022 met name door de negatieve bijstelling van jeugdhulp aan kinderen in een AZC, gebaseerd op de cijfers van 1 januari tot en met 31 december 2022.

Deze beide onderdelen leiden per saldo tot een verhoging van € 680.000.

3. Meicirculaire 2023

Accressen

Sinds de meicirculaire 2022 is het accres (= groei gemeentefonds) gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsontwikkeling (LPO) en het volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres. In de meicirculaire 2023 zijn de LPO-accessen voor de jaren 2023 tot en met 2027 bijgewerkt en is sprake van een positieve bijstelling voor alle jaren ten opzichte van de septembercirculaire 2022. Om meer stabiliteit in het gemeentefonds te krijgen wordt gewerkt aan een nieuwe financieringssystematiek. Voor het volumedeel is daarom het volgende overeengekomen:

- Het volume-accres voor de jaren 2022-2025 is bevroren op de stand van de voorjaarsnota 2022;
- Het volume-accres voor het jaar 2026 is vastgezet;
- Vanaf 2027 wordt het volume-accres geïndexeerd op basis van een historisch achtjarig gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. Dit is nog niet in de meicirculaire 2023 verwerkt.

De cumulatieve bijstelling, in deze meicirculaire, van de LPO van de gemeente Westerwolde ten opzichte van de septembercirculaire 2022 (= decembercirculaire 2022) is als volgt:

- 2023: € 0,5 miljoen
- 2024: € 3,1 miljoen
- 2025: € 3,1 miljoen
- 2026: € 2,6 miljoen
- 2027: € 2,5 miljoen

Vanaf 2024 wordt de begroting voor de gemeente Westerwolde geraamd in lopende prijzen op het prijsniveau 2024. Bovenstaande bijstelling vanaf 2024 is ter dekking van de cao-verhoging lonen en de inflatie in de begroting 2024 e.v.

Structurele rijksbijdrage vanaf 2027

Vooruitlopend op een nieuwe financieringssystematiek heeft het kabinet in de septembercirculaire 2022 voor het jaar 2026 eenmalig € 1 miljard (Westerwolde € 1,4 miljoen) beschikbaar gesteld. Dit bedrag is in de meicirculaire 2023 vanaf 2027 structureel opgenomen. Dit bedrag komt in 2027 bovenop de genoemde accessen.

BTW Compensatiefonds (BCF)

Het BCF-plafond bedraagt € 3,7 miljard voor gemeenten in 2022. Als de gezamenlijke declaraties onder het plafond blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. Bij de meicirculaire 2023 is de ruimte onder het BCF-plafond 2022 afgerekend. Dit heeft ook structurele gevolgen. Voor de begroting 2024 met bijbehorende meerjarenraming mag een positieve stelpost in de berekening van de algemene uitkering worden opgenomen ter grootte van de ruimte onder het BCF-plafond 2022. Voor de gemeente Westerwolde betekent dit een stelpost ter grootte van maximaal € 504.000.

De provinciaal toezichthouders gebruiken dit als richtlijn bij het beoordelen van de (meerjaren) begroting 2024-2027. Wel adviseren de provinciaal toezichthouders om voorzichtig te zijn met het opnemen van een raming voor dit dekkingsmiddel.

Bij het opstellen van de begroting 2024 en bijbehorende meerjarenraming voor de gemeente Westerwolde zal de hoogte van de stelpost voor de ruimte onder BCF-plafond worden bepaald.

Incidentele compensatie jeugdzorg 2024 en 2025

Het Rijk en de VNG hebben 18 april dit jaar een financieel principeakkoord bereikt over de Hervormingsagenda Jeugd. In de meicirculaire 2023 wordt voor jeugdzorg, onder voorbehoud van omzetting naar een definitief akkoord, voor 2024 € 1.454 miljoen en voor 2025 € 954 miljoen beschikbaar gesteld. Voor de gemeente Westerwolde gaat het om de volgende bedragen:

	2024	2025
Hervormingsagenda jeugd compensatie	2.321.000	1.401.000
Loon en prijsbijstelling	139.000	79.000
	2.460.000	1.480.000
Reeds verwerkt in de algemene uitkering (stelpost)	-1.026.000	-614.000
	1.434.000	866.000

Per saldo betekent dit ruim 1,4 miljoen extra voor 2024 en ruim 0,8 miljoen voor 2025. Dit komt bovenop bovengenoemde accessen. Hiertegenover staan (deels) (reeds geraamde dan wel nog te ramen) hogere lasten voor jeugdhulp. Dit zal in de begroting 2024 en bijbehorende meerjarenraming verder worden uitgewerkt.

In afwachting van het standpunt van de Provinciaal toezichthouders zal voor de jaren 2026 en 2027 eveneens een stelpost mogen worden opgenomen. Het bedrag zal sowieso aanzienlijk lager zijn dan 2025 vanwege de aanvullende besparingsopgave voor gemeenten voor 2026 e.v. die is afgesproken in de hervormingsagenda jeugd. Voor de gemeente Westerwolde zal dit bij het opstellen van de begroting 2024 en bijbehorende meerjarenraming nader worden uitgewerkt.

Energietoeslag

Voor 2023 is besloten om in 2023 nogmaals € 1.300 aan de mensen met een laag inkomen uit te keren om hen te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Om huishoudens in 2022 nog beter te ondersteunen, heeft het kabinet gemeenten de mogelijkheid gegeven om € 500 hiervan al in 2022 uit te keren. Deze middelen zijn bij de decembercirculaire 2022 beschikbaar gesteld. Het restant zal in de septembercirculaire 2023 worden verdeeld.

Afschaffen WMO-abonnementstarief

In de meicirculaire 2023 zijn de gevolgen van de afschaffing van het WMO-abonnementstarief, voor alle WMO-voorzieningen, per 1 januari 2025 en de invoering van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage WMO verwerkt. Hierbij is ook rekening gehouden met de toename van de kosten die de aanzuigende werking van het WMO-abonnementstarief heeft gehad. De financiële effecten hiervan worden verwerkt in de meerjarenraming behorende bij de begroting 2024.

4. Recapitulatie met het totaal

Hieronder staat de recapitulatie met het totaal weergegeven.

<u>Omschrijving</u>	<u>Wijzigingen per saldo</u>
Programma 1: veiligheid	-239.000
Programma 2: openbaar gebied	48.000
Programma 3: bedrijvigheid en duurzaamheid	10.000
Programma 4: onderwijs	41.000
Programma 5: sport, cultuur en recreatie	339.000
Programma 6: sociaal domein	1.737.000
Programma 7: milieu en gezondheid	110.000
Programma 8: wonen en bouwen	-264.000
Programma 9: inwoners en bestuur	199.000
Algemene dekkingsmiddelen	-1.398.000
Overhead	1.230.000
Budgettair effect wijzigingen zomernota	1.813.000

5. Toelichting saldo-ontwikkeling

Hieronder staat de toelichting op saldo-ontwikkeling.

Omschrijving	Begroting 2023
Begrotingsresultaat volgens programmabegroting 2023	2.000
Mutaties septembercirculaire (raad december 2022)	787.000
Verhoging lasten n.a.v. septembercirculaire	-98.000
Storting in de algemene reserve	-188.000
Actueel saldo begrotingsresultaat voor zomernota	503.000

Begrotingsresultaat na deze zomernota

Omschrijving	Incidenteel Begroting 2023
Begrotingsresultaat voor zomernota	503.000
Aanpassingen zomernota	1.813.000
Begrotingstekort na zomernota	1.310.000
Onttrekking tekort aan algemene reserve	1.310.000
Begrotingsresultaat na zomernota	0

Begrotingsresultaat

Op de primitieve begroting resteerde een voordelig saldo van € 2.200. Het resultaat van de septembercirculaire 2022 gaf een voordeling resultaat van € 500.000, zodat per saldo het begrotingsresultaat afgerond op duizendtallen € 503.000 bedraagt. Het voordelig saldo vanuit de decembercirculaire 2022 wordt toegevoegd aan het begrotingsresultaat 2022.

Deze zomernota toont een tekort van € 1.813.000. Om te komen tot een neutraal begrotingsresultaat moet € 1.310.000 uit de algemene reserve worden onttrokken.

Bijlagen:

Bijlage 1: Reserveontwikkeling indien van toepassing

Onderstaand overzicht geeft de vrije ruimte in de algemene reserve weer. Hierbij is rekening gehouden met de verwachte mutaties uit de jaarrekening 2022.

Overzicht van vermeerderingen en verminderingen in de algemene reserve 2023 - 2027

	Besluit	Beginsaldo	Begrote doorwerkingen		Eindsaldo
			dotaties	onttrekkingen	
Stand 31-12-2021 conform jaarrekening 2022		15.772.902			
Jaar 2023					
Beginsaldo		15.772.902			
<u>Primitief begroot:</u>					
Uittreedsom GR VKB, terugstorting in algemene reserve	Raad januari 2020		104.583		
Actualisatie begroting veiligheidsregio	Raad 9 december 2020			117.354	
Septemercirculaire 2021	Raad december 2021		936.672		
Dekking tekort exploitatie grondbedrijf				500.000	
<u>Begrotingswijzigingen</u>					
Resultaatbestemming 2022	Raad juli 2023, Jaarstukken 2022		25.587		
Meircirculaire 2023	Zomernota 2023			174.176	
Huisvesting ambtelijke organisatie	Zomernota 2023		25.000		
Toevoeging aan reserves onderwijs	Zomernota 2023			50.000	
Inhuur expertise zwembad de Barlage	Zomernota 2023			100.000	
Resultaat Zomernota 2023	Zomernota 2023			1.310.000	
<u>Nog beschikbaar stellen:</u>					
Optimaliseren parkeren op plein Molenweg/Omloop/de Kruier	MIP 1305			450.000	
Begrote stand 31-12-2023		15.772.902	1.091.842	2.701.530	14.163.214
Jaar 2024					
Beginsaldo		14.163.214			
Uittreedsom GR VKB, terugstorting in algemene reserve	Raad januari 2020		104.583		
Septemercirculaire 2020	Raad 9 december 2020			11.005	
Septemercirculaire 2021	Raad december 2021		671.830		
Actualisatie begroting veiligheidsregio	Raad 9 december 2020			117.354	
Huisvesting ambtelijke organisatie	Zomernota 2023		25.000		
Begrote stand 31-12-2024		14.163.214	801.413	128.359	14.836.268
Jaar 2025					
Beginsaldo		14.836.268			
Septemercirculaire 2021	Raad december 2021		1.037.244		
Huisvesting ambtelijke organisatie	Zomernota 2023		25.000		
Begrote stand 31-12-2025		14.836.268	1.062.244	-	15.898.512
Jaar 2026					
Beginsaldo		15.898.512			
Huisvesting ambtelijke organisatie			25.000		
Begrote stand 31-12-2026		15.898.512	25.000	-	15.923.512
Jaar 2027					
Beginsaldo		15.923.512			
Huisvesting ambtelijke organisatie			25.000		
Begrote bestand 31-12-2027					15.948.512
Overeengekomen bodem t.b.v. weerstandsvermogen	Nota reserves en voorzieningen				10.000.000
Geen mutaties					
Overschot Algemene reserve					5.948.512

Reserves	Balans Saldo	Geplande mutaties	Geplande mutaties	Geschat Saldo	Geplande mutaties	Geschat Saldo
Omschrijving	1-1-2023	2023	Zomernota	31-12-2023	2024-2027	31-12-2027
Algemene reserve Westerwolde	15.772.902	-512	-1.609.176	14.163.214	1.785.298	15.948.512
Automatisering/informatisering	300.001	300.000	-229.000	371.001	0	371.001
Fiscaal	298.610	0	0	298.610	0	298.610
Grondzaken	50.000	900.000	0	950.000	0	950.000
COA gelden	100.000	0	0	100.000	0	100.000
Beheer openbare ruimte	2.572.290	950.000	0	3.522.290	1.405.000	4.927.290
Aangegane verplichtingen	2.888.475	-2.888.475	0	0	0	0
Duurzaamheid	385.787	23.000	150.000	558.787	0	558.787
Leerlingafhankelijk OBS	210.781	0	50.000	260.781	-201.892	58.889
Personeel OBS	2.610.177	202.929	-194.000	2.619.106	728.540	3.347.646
Gebouwfafhankelijk OBS	30.194	-20.794	20.000	29.400	0	29.400
OHBA	109.895	-50.473	0	59.422	0	59.422
NPO Onderwijs	509.636	0	190.000	699.636	0	699.636
Sandjers park	9.529	0	0	9.529	0	9.529
omgevingswet	584.715	-100.000	0	484.715	-100.000	384.715
onderwijshuisvesting	4.645.254	979.227	0	5.624.481	1.030.908	6.655.389
woonvisie	1.785.063	161.912	0	1.946.975	0	1.946.975
groot onderhoud gebouwen	813.257	450.000	0	1.263.257	2.810.000	4.073.257
Gebundelde uitkering	615.884	0	0	615.884	0	615.884
Duurzaamheidsfonds Westerwolde	452.503	0	0	452.503	0	452.503
Duurzaamheidsfonds Harpel 1	277.503	0	0	277.503	0	277.503
Duurzaamheidsfonds Sellingerbeetse	175.000	0	0	175.000	0	175.000
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen	1.699.505	0	0	1.699.505	0	1.699.505
Regiodeal	0	2.550.000	0	2.550.000	0	2.550.000
Gebonden reserves ter dekking van kapitaallasten	9.887.996	-295.155	0	9.592.841	-1.303.032	8.289.809
Totaal	46.784.958	3.161.659	-1.622.176	48.324.441	6.154.822	54.479.263

Bijlage 2: Onvoorzien

In de primitieve begroting werd een post voor onvoorziene uitgaven geraamd van € 200.000. Verschillende kosten zijn ten laste gebracht van dit bedrag. Onderstaand ziet u hiervan een overzicht.

Uitgaven ten laste van budget onvoorzien	Budget € 200.000
Deklaag steigers B.L. Tijdenskanaal	-€ 50.000
Vervangen draagconstructie secreten vesting Bourtange	-€ 42.000
Geluidswerende maatregelen KCC	-€ 12.000
Doorstart dorps huis Ganzenust	-€ 16.000
Fraudescan burgerzaken	-€ 4.000
Resteert:	€ 75.000